

Vurdering af forsøgsordningen om eftergivelse af gæld til det offentlige for socialt udsatte grupper

På finansloven for 2005 blev der afsat 25,0 mio. kr. årligt i fire år til et forsøg med gældseftergivelse for socialt svage grupper, jf. FL 2005, § 15.75.28.50.

Lovgrundlaget for indførelse af en forsøgsordning for gældseftergivelse

Regler om forsøgsordningen for eftergivelse af gæld til det offentlige for socialt udsatte grupper blev vedtaget ved lov om ændring af lov om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld lov nr. 510 af 7. juni 2006, jf. bekendtgørelse af lov om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld samt om forsøg med eftergivelse af gæld til det offentlige for socialt udsatte grupper, lov bekendtgørelse nr. 1063 af 25. oktober 2006.

I loven blev indsat en revisionsbestemmelse, lovens § 16 j, stk. 3, hvoraf det fremgår, at Skatteministeriet i samarbejde med Velfærdsministeriet (tidligere Socialministeriet) et år efter ordningens ikrafttræden skal foretage en vurdering af afgrænsningen af ordningen. Baggrunden var, at det fandtes hensigtsmæssigt efter et år at se på udnyttelsen af bevillingen, herunder om der er behov for visse justeringer.

Baggrund for forsøgsordningen

Baggrunden for forsøgsordningen er, at en spørgeskemaundersøgelse foretaget af Social Forsknings Institut (SFI) har vist, at gæld til det offentlige for de svageste kontanthjælpsmodtagere kan være en barriere for at komme i beskæftigelse, fordi en evt. økonomisk fremgang som følge af beskæftigelse vil blive mødt med krav om afdrag på den offentlige gæld fra inddrivelsesmyndighederne, jf. SFI-rapport 03:27. Samtidig er det en forudsætning for at få gældssanering efter de almindelige regler i konkursloven, at skyldnerens økonomiske forhold er afklarede. Det betyder, at fx kontanthjælpsmodtagere normalt ikke kan opnå gældssanering efter disse regler, da ledigheden anses for at være midlertidig i og med kontanthjælp er en midlertidig ydelse.

Ikrafttrædelse

Reglerne trådte efter notifikation i EU i kraft den 1. februar 2007, jf. bekendtgørelse om ikrafttræden af visse bestemmelser i lov om ændring af lov om eftergivelse af gæld for socialt udsatte grupper nr. 34 af 9. januar 2007.

Formål med ordningen

Sigtet med ordningen er på forsøgsbasis i 4 år at etablere et regelsæt, som giver mulighed for gennem eftergivelse af gæld til det offentlige at fremme, at det økonomiske incitament til at komme i arbejde for personer, der har været i langvarig offentlig forsørgelse, ikke bliver fjernet ved krav om tilbagebetaling af gæld, samtidig med at der skabes incitament til at fastholde skyldneren i beskæftigelse. Forslaget skal ses som et målrettet beskæftigelsesfremmende initiativ for de langvarige kontanthjælpsmodtagere.

Reglernes indhold

Reglerne går ud på, at skyldnere, som i en uafbrudt periode på 4 år eller mere har modtaget hjælp efter § 11 i lov om aktiv social politik (kontanthjælp, start-hjælp eller tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats) eller introduktionsydelse efter kapitel 5 i integrationsloven, kan få eftergivet deres gæld til det offentlige, forudsat at skyldnerne kommer og forbliver i arbejde, fleksjob, under uddannelse eller revalidering i eftergivelsesperioden. 4-årsperioden afbrydes ikke, hvis personen i en periode ikke har modtaget hjælp som følge af en idømt sanktion efter reglerne i aktivloven

Det er en betingelse for etablering af eftergivelsen af gæld til det offentlige, at skyldneren har fået tilsagn om ordinær, ustøttet beskæftigelse, om optagelse på en ordinær uddannelse, eller at skyldneren er visiteret til revalidering, herunder forrevalidering efter kapitel 6 i lov om aktiv socialpolitik, eller har fået tilbudt fleksjob.

Når ansøgeren opfylder betingelserne for eftergivelse af gæld til det offentlige, nedskrives gælden over 5 år med 1/60 om måneden. Dette gælder såvel for skyldneren som den offentlige fordringshaver. Afbrydes tilsagnet om gældseftergivelse med den begrundelse, at skyldneren igen overgår til offentlig forsørgelse eller på grund af misligholdelse, det vil sige nye krav fra en offentlig fordringshaver, stilles eftergivelsen af gælden hos såvel skyldneren som fordringshaver i bero eller bortfalder.

En ansøgning om eftergivelse af offentlig gæld kan tidligst behandles, når skyldneren i en uafbrudt periode på 4 år eller mere har modtaget hjælp efter § 11 i lov om aktiv social politik eller introduktionsydelse efter kapitel 5 i integrationsloven, og når der er opnået tilsagn om beskæftigelse, uddannelse, revalidering eller fleksjob.

Herudover er det fastsat, at der 3 år efter lovens ikrafttræden foretages en fornyet revision af ordningen med henblik på at vurdere om ordningen skal forlænges, gøres permanent eller om den skal afskaffes, og der vil i forbindelse hermed blive udarbejdet lovforslag vedr. denne ændring.

Ordningen indebærer en compensation til fordringshaverne ved anvendelse af de afsatte midler efter fradrag for administration. Afregning til fordringshaverne sker 1 gang om året og opgøres ved årets udgang. De indfriede beløb fordeles forholdsmæssigt mellem de offentlige kreditorer, hvis tilgodehavender bliver berørt af gældseftergivelsen.

Bevilling af gældseftergivelse sker på objektive kriterier, hvorfor kompensationsprocenten er variabel inden for loftet på 10 % afhængig af, hvor megen gæld, der eftergives i et kalenderår, hvor der er 25 mio. kr. til rådighed til kompensati-on. Netop på grund af de objektive kriterier, er der ikke nogen overgrænse for, hvor høj den samlede gældseftergivelse i et givent år kan blive.

Information om ordningen

Information om reglerne til målgruppen, rådgivere og sagsbehandlere er sket ved annoncering i dagspressen, herunder i landets gratisaviser. Herudover er der oplysninger om ordningen både på Velfærdsministeriets og SKATs hjemmeside. Medarbejdere i SKAT er orienteret om ordningen på SKATs intranet, og alle inddrivelsesmedarbejdere i SKAT er derudover informeret om ordningen på interne lovororienteringsmøder. Velfærdsministeriet har orienteret kommunerne om ordningen via et nyhedsbrev.

Status 1 år efter ordningens ikrafttræden

På baggrund af det første års erfaringer om forsøgsordningen, har Inddrivelsescentret i SKAT udarbejdet en status om antal og behandlingen af indkomne ansøgninger pr 18. februar 2008

	Under eftergiv. (ESG)	Ophørt (SGO)	I alt
Godkendte ansøgninger	53	4	57
Afslag formelle betingelser			107
Afslag anden årsag			23
Nye ansøgninger (ej behandlet)			21
Modtaget ansøgninger			208

Der er i 2008 modtaget 9 ansøgninger i januar, 15 i februar og 9 i marts måned.

Ansøgerne

Ansøgningerne fordeler sig således, at ca. 30 % af ansøgerne er kvinder og 70 % af ansøgerne er mænd. Kønsfordelingen på imødekomne ansøgninger og afslag er stort set den samme.

Afslagsgrunde

Afslag på formelle betingelser:

Ansøgerne, der har fået afslag på det, der ovenfor er anført som formelle betingelser, fordeler sig stort set på to grupper, nemlig ansøgere der har fået afslag fordi

- de modtager førtidspension eller arbejdsløshedsunderstøttelse eller
- de ikke har modtaget kontanthjælp m.v. uafbrudt i 4 år.

Langt den overvejende del af afslagene er givet, fordi ansøger ikke har modtaget kontanthjælp uafbrudt i 4 år.

Afslag anden årsag

Ansøgere, der har fået afslag på det, der ovenfor er anført som anden årsag, har for langt de flestes vedkommende fået afslag fordi:

- de er kommet i beskæftigelse eller er startet uddannelse før 15. marts 2006.

Kompensation:

Kompensationsprocenten for år 2007 er sat til det maksimale – 10 %.

Modtager	Udbetalt (kr.)	Udbetalt i alt
Kommuner	175.799,57	
SKAT	245.000,91	
DSB – Metro Service	18.876,20	
DR	23.464,13	
Andre statslige kreditorer	113.495,49	576.636,30

Kompensationsbeløbet til 27 kommunerne med kompensationsbeløb fra 50 kr. til Ballerup Kommune til ca. 29.000 kr. til Helsingør kommune. Københavns kommune har fået udbetalt 19.406 kr. Herudover kan nævnes at Bornholm, Sønderborg, Kolding, Århus kommuner har fået udbetalt beløb på mellem 10-17.000 kr.

En samlet oversigt over kompensationsbeløbene fremgår af bilag 1.

Sagsbehandlingstiden for ansøgningerne er ca. 3 måneder. Dette skyldes bl.a. at der mangler oplysninger, dokumentation og attestationer samt at det har vist sig, at det har været nødvendigt at kontrollere attesterede oplysninger.

Status

Som det fremgår af ovenstående er ordningen anvendt i meget begrænset omfang i forhold til forventningerne. I alt har 57 ansøgere opfyldt betingelserne for at opgælde gælds eftergivelse, hvilket er langt under det estimerede tal i forbindelse med lovforslagets fremsættelse.

På den baggrund, vil Skatteministeriet i samarbejde med Velfærdsministeriet inden for de kommende måneder foretage en vurdering af, hvorvidt reglerne for opnåelse af gælds eftergivelse bør lempes, således at flere personer vil kunne blive omfattet af ordningen.